

πορεύομαι ἐτοιμάσαι τόπον ὑμῖν¹

ἐγὼ εἰμι ἡ ὁδὸς καὶ ἡ ἀλήθεια καὶ ἡ ζωὴ²

ὁ ἔωρακὼς ἐμὲ ἔώρακεν τὸν πατέρα³

Μὴ ταρασσέσθω ὑμῶν ἡ καρδία· ...εἰς ἐμὲ
πιστεύετε.⁴

Formování povelikonoční víry

Jan 14,1-4

Dobu od Velikonoc do Letnic církev vždy využívala k reflexi toho, co smrt a vzkříšení Pána Ježíše znamenalo. Vracíme se tak k textům, které obvykle čteme před Velikonocemi⁵. To, co bylo dříve těžko srozumitelným tajemstvím, začíná po Velikonocích dávat smysl.

"Vaše srdce ať se nechvěje úzkostí! Věřte v Boha, věřte i ve mne. 2 V domě mého Otce je mnoho příbytků; kdyby tomu tak nebylo, řekl bych vám to. Jdu, abych vám připravil místo. 3 A odejdu-li, abych vám připravil místo, opět přijdu a vezmu vás k sobě, abyste i vy byli, kde jsem já. 4 A cestu, kam jdu, znáte."

5 Řekne mu Tomáš: "Pane, nevíme, kam jdeš. Jak bychom mohli znát cestu?" 6 Ježíš mu odpověděl: "Já jsem ta cesta, pravda i život. Nikdo nepřichází k Otci než skrze mne. 7 Kdybyste znali mne, znali byste i mého Otce. Nyní ho již znáte, neboť jste ho viděli."

8 Filip mu řekl: "Pane, ukaž nám Otce, a víc nepotřebujeme!" 9 Ježíš mu odpověděl: "Tak dlouho jsem s vámi, Filipe, a ty mě neznáš? Kdo vidí mne, vidí Otce. Jak tedy můžeš říkat: Ukaž nám Otce? 10 Nevěříš, že já jsem v Otci a Otec je ve mně? Slova, která vám mluvím, nemluvím sám od sebe; Otec, který ve mně přebývá, činí své skutky. 11 Věřte mi, že já jsem v Otci a Otec ve mně; ne-li, věřte aspoň pro ty skutky!"

¹ „Jdu, abych Vám připravil místo“, Jan 14,2

² „Já jsem ta cesta, ta pravda a ten život“, Jan 14,6

³ „Vidící mne vidí otce“, Jan 14,9

⁴ „Ať se neděsí vaše srdce ...věřte ve mne“, Jan 14,1

⁵ Text Jan 13-17 například patří do velikonočního příběhu; jedná se o tzv. „řeči u stolu“. Jedná se o události, které se staly při poslední večeři.

12 Amen, amen, pravím vám: Kdo věří ve mne, i on bude činit skutky, které já činím, a ještě větší, neboť já jdu k Otci. 13 A začali budete prosit ve jménu mém, učiním to, aby byl Otec oslaven v Synu. 14 Budete-li mne o něco prosit ve jménu mém, já to učiním.

Jan 14,1-14 (ČEP)

JDU, ABYCH VÁM PŘIPRAVIL MÍSTO

Pán Ježíš při poslední večeři mluvil především o svém odchodu – o své cestě. Alespoň tak začal rozhovor, který se posléze rozvinul do větší šíře. Pán Ježíš odcházel, ale ukazoval učedníkům, že *jeho* cesta není oddělena od *jejich* cesty. Obě spolu souvisejí. Ježíšova cesta je jakoby prosekáním neprostupné džungle, aby jí mohli projít i učedníci: „Jdu, abych vám připravil místo...“. Jde napřed, aby vše bylo připraveno, až dojdou i učedníci, protože cíl jejich životní cesty je stejný: „...abyste i vy byli, kde jsem já (doma).“ Zároveň se dovídáme, že na *ono místo* nakonec ani nebudeme muset jít sami, protože on „opět přijde a vezme nás k sobě“.

Když se na tento příběh díváme očima všeho toho, co se událo o Velikonocích, pak ve slovech „Jdu, abych Vám připravil místo...“ vidíme, kudy vedla – musela vést – cesta Pána Ježíše. Skrze utrpení a smrt. Zde je namístě uvažovat o tom, kde se vzala *džungle smrti*, kterou musel projít Pán Ježíš, aby nám otevřel cestu. Příroda nám poskytuje odpověď. Cesta, o kterou nepečujeme a kterou neprošlapáváme, zarůstá. Dům, o který se nezajímáme a nepečujeme o něj, zapadá prachem a zarůstá. Nepečujeme-li my lidé o vztah s Pánem Bohem, pak cesta k němu zarůstá, až zmizí a nelze ji ani najít, ani se k ní probít. Naši cestu k zapomenutému domovu musel někdo otevřít a připravit. Někdo musel jít napřed – Boží Syn. A on šel napřed. Ne ovšem jako hrdina, kterého by se nedotkly trny *džungle hříchu*. Ty trny ho zabily, ale cesta byla otevřena. Jak to víme? Vzkříšený nám o tom pověděl a svým vzkříšením o tom dal důkaz.

Po velikonocích tedy už víme, kudy a jak šel Pán Ježíš pro nás připravit budoucnost. Cesta k této budoucnosti nemusí vždy vést bezproblémovými místy. Jedno však víme: ten, který touto cestou prošel, se pro nás vrátí a půjde s námi, abychom i my byli tam, kde je on.

JÁ JSEM TA CESTA, PRAVDA I ŽIVOT

Učedníci, za které se nyní ozývá Tomáš, tomu všemu tenkrát moc nerozuměli: „Pane, nevíme, kam jdeš. Jak bychom mohli znát cestu?“ Pán Ježíš to tedy pověděl ještě jinak: „Já jsem *ta* cesta, *ta* pravda i *ten* život“⁶. Cesta – kam? Pravda – o čem? Život – jaký? Východisko odpovědí na tyto otázky je ve slovech Pána Ježíše: „Nikdo nepřichází k Otci než

⁶ Doslovný překlad

skrze mne.“ Jde tedy o cestu k Otci, tu cestu, která zarostla i lecjakými navýsost dobře myšlenými příkazy a pravidly na cestě víry Izraele – jak to vidíme ve světle povelikonoční víry. Součástí této cesty je i pravda – O Pánu Bohu, o nás samotných, o světě, o cestě, o zlu a dobru. Cestou a pravdou je pak určen náš život. A náš život je vlastně Kristovým životem pro nás a v nás, a to natolik, že Bůh si činí svůj domov právě a také v nás.⁷ „Cesta, pravda a život“ to není nic, co by mělo být vzdáleno našemu životu. Naopak tuto trojici potřebujeme pro svůj každodenní život. Současná situace (nejen) naší společnosti pěkně ukazuje na to, jak se těžce žije, když se každým dnem, každou tiskovou konferencí mění „pravda“ o našem životě, když se mění naše budoucnost sama a vůbec si nemůžeme být jisti tím, co nás čeká.

Povelikonoční pohled na slova Pána Ježíše o tom, že on je „cestou, pravdou i životem“ staví život do těch nejzákladnějších souřadnic našeho bytí – i náš život smí být cestou k Otci, životem v Boží pravdě a vskutku životem s výhledem do věčnosti. Ta už začíná zde na zemi. Již v naší přítomnosti smíme žít vírou s Otcem a věřit v jeho lásku a blízkost. Podobně jako to mohli – ale asi se jim to nedařilo – prožívat učedníci, když Pán Ježíš dodal poznámku: „Kdybyste znali mne, znali byste i mého Otce.“

KDO VIDÍ MNE, VIDÍ OTCE

Nyní se ozývá učedník Filip: „Pane, ukaž nám Otce, a víc nepotřebujeme!“ Filipovi se dostává vyčítavé otázky: „Tak dlouho jsem s vámi, Filipe, a ty mě neznáš?“ Neznal. Tedy pro něj nebylo jednoduché přijmout fakt, že slovy Pána Ježíše řečeno, „já jsem v Otci a Otec ve mně“. Jednota Otce a Syna se začíná jevit v jiném světle právě po Velikonocích. Do nich bylo těžké přijmout skutečnost, že Ježíš z Nazareta byl stejné identity jako Hospodin, Bůh Izraele, Stvořitel a Vykupitel. Pro Židy to bylo (a dodnes je) rouhání. Po vzkříšení, kdy nám bibličtí svědkové zachovali svědectví o vzkříšeném, který nesl na těle rány, a přece jeho tělo bylo již jiné – oslavené, je myšlenka jednoty Otce a Syna (Hospodina a Ježíše) přece jenom zjevnější. Přesto stále vyžaduje víru. A k ní Pán Ježíš zve: „Věřte mi, že já jsem v Otci a Otec ve mně;...“

AŤ SE VAŠE SRDCE NEDĚSÍ..., VĚŘTE A DŮVĚŘUJTE MI, JAKO VĚŘÍTE OTCI

Těmito slovy Janova 14. kapitola začíná, ale já jsem tímto povzbuzením chtěl skončit. Je to proto, že vše ostatní je dobrým důvodem k tomu, abychom nežili strachem. Povzbuzení Pána Ježíše v původním kontextu souvisí s jeho odchodem od učedníků a nedivíme se, že to pro ně znamenalo dosti nepředstavitelnou situaci a obavy z ní. My dnes čteme toto povzbuzení v nejobecnějším slova smyslu. Pán Ježíš nás předešel a předchází – jako dobrý pastýř. Směli jsme a smíme svou životní cestu, pravdu i život napojit na tu jeho. Ať už tato cesta vede jakoukoli těžkostí, je to cesta, po níž dojdeme – ano, budeme doslova dovedeni

⁷ Jan 14,23

samotným Pánem Ježíšem, který si pro nás přijde – na místo, kde je On i Otec i Duch svatý. Ať už ve chvíli smrti, anebo při svém druhém příchodu.

V těchto základních souřadnicích víry smíme prožívat svou přítomnost. Je v ní místo pro víru a odvahu. Je v ní místo pro přímlybné modlitby a prosby: „A začkoli budete prosit v mém jménu (ve víře tj. v odevzdanosti svého života Bohu), učiním to...“ Je v ní místo pro naději, protože před námi jde ten, kdo rozráží džungli hříchu.

NĚKOLIK OTÁZEK

Přidám několik otázek k osobnímu přivlastnění si dnešního evangelia.

- Jak pečuji o vztah s Pánem Ježíšem? Nezarůstá cesta k němu i cíl mého života?
- Jaké místo mi připravil Pán Ježíš nyní a jaké v budoucnosti?
- Jak je tomu s pravdou v mém životě? Hledám ji? Je Boží pravda orientačním bodem mého života? Jsem ochoten ji stále hledat?
- Je moje víra odevzdáním se Bohu anebo pouze rozumovým souhlasem? Důvěřuji v přítomnosti i pro budoucnost? Věřím tomu, že moje přítomnost i budoucnost je v Boží ruce? Čeho se bojím a kde je v mém životě prostor pro důvěru?
- Co očekávám od přítomnosti a budoucnosti?

Přeji Vám Božím pokojem prosycené dny nouzového stavu

6. května 2020
Jan Asszonyi, kazatel

A handwritten signature in black ink, which appears to read 'Jan Asszonyi'.